

Kort om noen av hovedpunktene fra rapporten

Utfordringer rundt egen helse er med på å øke sannsynligheten for uhell på gården.

Utfordringer rundt egen helse hos bonden, øker sannsynligheten for alvorlige utfall på gården, som ulykke eller brann. Utfordringer rundt egen helse er i denne undersøkelsen en opplevelse av at helsa er dårlig, at man bruker medisiner, at man har oppsøkt lege siste år, og at man ofte eller av og til er bekymret for eget bruk av alkohol, andre rusmidler eller eget medisinbruk

Ifølge bøndene selv er de mest vanlige årsakene uoppmerksomhet og «skulle bare».

Årsakene til ulykker på norske gårdsbruk er mange. Ifølge bøndene selv er de mest vanlige årsakene uoppmerksomhet, og «skulle bare». Når det handler om hva som skjedde da ulykken inntraff, dominerer arbeid med husdyr og med maskiner og maskinelt utstyr. En rekke ulykker skjer også i forbindelse med fall fra høyder og i forbindelse med glatt underlag utendørs og innendørs.

Bønder med 500 dekar i drift eller mer, har høyest sannsynlighet for ulykker og brann

På tvers av ulike produksjon med tanke på areal i drift, er det bønder som har 500 dekar i drift eller mer, som høyest sannsynlighet for ulykker og brann, kontrollert for forebyggende HMS- arbeid, alder, kjønn og ulike produksjoner som melk, korn, svin og skog blant annet. Bønder med storfe har en høyere sannsynlighet for ulykker enn andre produksjoner, kontrollert for areal i drift og forebyggende HMS-arbeid, mens det er ingen forskjell i sannsynlighet for brann og branntilløp mellom produksjonsformene.

Kvinnelige bønder har en høyere sannsynlighet for ulykker sammenlignet med menn.

Vi finner i rapporten at kvinnelige bønder har en høyere sannsynlighet for ulykker sammenlignet med menn, kontrollert for areal i drift, type produksjon og hvordan man arbeider for å forebygge brann og ulykker på egen gård.

Brann- og ulykkesreducerende tiltak på egen gård har effekt.

Bønder som lukker sine HMS-avvik og er opptatt av sikkerhet ved håndtering av maskiner og dyr, har aldri eller sjeldnere ulykker og brann på sin gård, enn bønder som ikke gjør det. Mange bønder skriver om økonomiske utfordringer og hektiske dager. Det er svært viktig å ta høyde for at dårlig økonomi og meget høyt arbeidspress svekker enkeltbønders kapasitet til å gjøre viktig tiltak.

«Sunt bondevett» og praktisk erfaring reduserer ulykkesomfanget.

Bønder med ingen landbruksfaglig utdanning, men god praksis har lavere sannsynlighet for å oppleve en ulykke sammenlignet med grupper med landbruksfaglig utdanning. Dette viser at bønders forutsetning for å drive sikker landbruksdrift ikke nødvendigvis forutsetter landbruksfaglig utdanning, og at godt praktisk handlag er viktig for en trygg arbeidsdag.